

10 klúčových pojmov Cárske Rusko

1. **Dekabristi:** Ruskí dôstojníci a šľachtici, ktorí sa v decembri 1825 neúspešne vzbúрили proti cárskemu absolutizmu s cieľom zaviesť ústavu.
2. **Policajt Európy:** Prezývka cára Mikuláša I., ktorú si vyslúžil za to, že vojensky potláčal revolučné hnutia v iných krajinách (Poľsko, Uhorsko).
3. **Absolutizmus:** Forma vlády v Rusku, kde cár rozhodoval o všetkom sám bez obmedzenia parlamentom alebo ústavou; dekabristi proti nemu bojovali.
4. **Bitka pri Világoši (1849):** Miesto, kde ruské vojská porazili maďarskú revolučnú armádu, čím pomohli rakúskemu cisárovi Františkovi Jozefovi I. udržať si trón.
5. **Krymská vojna (1853 – 1856):** Konflikt medzi Ruskom a koalíciou (Osmanská ríša, Británia, Francúzsko, Sardínia), ktorý odhalil zaostalosť Ruska.
6. **Sevastopol':** Ruská pevnosť na Kryme a klúčové miesto bojov počas Krymskej vojny, ktoré muselo po obliehaní kapitulovať.
7. **Modernizácia:** Proces zmien a reforiem (v armáde, školstve, hospodárstve), ktorý začal Alexander II. po prehratej vojne, aby Rusko dobehlo vyspelé štáty.
8. **Nevolníctvo:** Systém, v ktorom boli roľníci osobne závislí od majiteľov pôdy; v Rusku bol zrušený v roku 1861.
9. **Stagnácia:** Zastavenie vývoja; stav ruského hospodárstva na začiatku 19. storočia, ktorý neskôr spôsobil vojenské neúspechy.
10. **Personálna únia:** Spojenie dvoch štátov (v tomto prípade Ruska a Poľska) iba osobou panovníka; Mikuláš I. ju po poľskom povstaní zrušil.